

2024

UITVOERINGSPROGRAMMA VAN DE ZEVEN DRECHTSTEDEN- GEMEENTEN

 **SMART DELTA
DRECHTSTEDEN**

slim · samen · vooruit

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Ambitie	4
Programma Bouwen en RO	6
Programma Wonen en Volkshuisvesting	8
Programma Werken en Economie	10
Programma Bereikbaarheid en Mobiliteit	14
Programma Energietransitie	16
Public Affairs en Strategie	18
Communicatie en Events	19
Regio Deal	20
Begroting	21

INLEIDING

Samenwerken in Smart Delta Drechtsteden

Dit is het uitvoeringsprogramma 2024 behorende bij de geactualiseerde Groeiagenda Smart Delta Drechtsteden. De Groeiagenda is de strategische visie voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Smart Delta Drechtsteden. Na de verkiezingen in 2022 is de Groeiagenda geactualiseerd en vormt deze de basis voor onze onderlinge samenwerking binnen de overheid én onze handreiking naar onderwijs en ondernemers. Dit uitvoeringsprogramma is het aandeel dat wij als overheidspartners willen nemen in een gezamenlijke Smart Delta Agenda. Wij zijn ervan overtuigd dat wij als overheidspartijen de maatschappelijke uitdagingen in onze regio alleen gezamenlijk aankunnen. Iedere partij heeft hierin haar aandeel en realisatie vindt plaats langs wisselende allianties en coalities. Gemeenten vervullen hierin een kaderstellende rol op inhoudelijke koers en budget.

AMBITIES

Dit uitvoeringsprogramma bouwt voort op de lopende uitvoering in de afgelopen jaren. Wel richten we deze nu op de bijgestelde ambities. We werken vanuit integrale aanpak aan brede welvaart, we verbinden en ontkokeren beleid in integrale thema's:

- **Innovatieve en concurrerende topregio in Nederland en Europa**
- **Passende woningen en banen**
- **Gezonde, groene en veilige leefomgeving**

Bij het maken van (kwaliteits)keuzes vormen onze prioriteiten **duurzaamheid** en **bereikbaarheid** de basis.

Lokale uitvoering van regionale ambities

Wat u in dit document kunt lezen is wat we meervoudig lokaal doen en wat iedere gemeente zelf doet. En juist die lokale inzet is cruciaal voor de uitvoering. Met die inzet worden huizen en arbeidsplaatsen gerealiseerd en worden investeringen in duurzame wijken gedaan. In de afgelopen periode is geconstateerd dat de verbinding tussen lokale uitvoering en regionale ambities beter kan. Middels een lokale uitvoeringsagenda die aansluit bij de (nog op te stellen) Smart Delta Agenda kunt u in uw raad het gesprek voeren over de wijze waarop uw gemeente bijdraagt aan regionale ambities en hoe regionale uitvoering landt in uw gemeente. Een gesprek in uw raad over de lokale verwachtingen en belangen in de regio is cruciaal om te voeren. Want alleen op die manier weten we als gezamenlijke gemeenten waar iedereen voor staat en wat iedereen belangrijk vindt.

BREDE WELVAART

Een innovatieve en concurrerende regio

Passende woningen en banen

Gezonde, groene en veilige leefomgeving

Duurzame regio

Bereikbare regio

Financiën

De financiering van de meervoudig lokale inzet voor de Groeiagenda is met het besluit van alle gemeenteraden over het advies Deetman in 2018 meerjarig vastgelegd. Behoudens indexering is dit budget de afgelopen jaren toereikend geweest en passend voor de uitvoering van de ambities van de eerste Groeiagenda. Met de actualisatie van de Groeiagenda zijn beleidsrijke keuzen gemaakt die zich op het gebied van Bouwen, Wonen en Ruimtelijke Ontwikkeling ook financieel vertalen. Wij zien op deze onderwerpen een grotere maatschappelijke urgentie en grote beleidsprogramma's bij hogere overheden waarop wij ons regionale antwoord moeten kunnen geven. Dit betekent dat we voor de uitvoering in totaal een bedrag van € 5 miljoen nodig hebben.

Gezien de succesvolle subsidieaanvragen (ruim € 250 miljoen) in de afgelopen periode verwachten we dat de financiële intensivering voor 2024 zich zal terugbetalen in lokale baten middels andere geldstromen. Bovendien zien wij ook dat buurgemeenten (op onderdelen) willen aansluiten. We werken aan een nieuwe financieringsmethodiek per 2024 waarbij ook opgavegerichte kostenverdeling mogelijk is en ook andere partners kunnen gaan bijdragen.

Het totale bedrag van € 5 miljoen is beoogd voor de regie en coördinatie op de meervoudig lokale samenwerking, het gezamenlijk optrekken met onderwijs en ondernemers en gericht op gezamenlijke lobby bij hogere overheden (provincie, Rijk, Europa). Het bedrag is niet beoogd, noch toereikend om lokale uitvoeringsprojecten en/of lokale inzet te financieren. De lokale kosten maken deel uit van de lokale uitvoeringsagenda's en begrotingen. Uiteraard zal vanuit de gezamenlijkheid ingezet worden op het verkrijgen van beschikbare externe financieringsmiddelen en subsidies bij provincie, Rijk en Europa om de lokale uitvoering te ondersteunen.

Proces

Dit Uitvoeringsprogramma Groeiagenda 2024 is besproken in de bestuurlijke overleggen tijdens de Smart Delta Donderdag op 29 juni 2023 en wordt gelijktijdig met de geactualiseerde Groeiagenda Smart Delta Drechtsteden aan de gemeenteraden ter vaststelling aangeboden.

PROGRAMMA BOUWEN EN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Wat willen we bereiken – aan welke ambitie(s) draagt dit bij

- Passende woningen
- Gezonde, groene en veilige leefomgeving

Wat zijn onze kernopgaven

Bouwen

- We bouwen snel en met visie: koersvast, we plannen realistisch en door de crises heen, in samenhang met andere opgaven.
- We creëren onderscheidende woonmilieus, passend bij onze historie en ligging aan het water.
- We maken groene verbindingen tussen woonwijk en kenmerkende landschappen.

Ruimtelijke Ontwikkeling

- We kennen de ruimtevraag van onze opgaven en ambities, en maken hierin gezamenlijk integrale keuzen, omdat de ruimte in de regio beperkt is.

Wat gaan we gezamenlijk hiervoor doen

Bouwen

- Versnelling in de woningbouwproductie (van 800 naar 1500 woningen per jaar).
- Integrale afweging tussen alle ruimte vragers en ruimte bidders.
- Planvoorraad voor 130% tot 150% van de woningbouwopgave.
- Gebiedsgericht (meervoudig lokaal) uitvoeringskracht organiseren.
- Doorontwikkeling regionale bouwtafel/versnellingstafel; dit geeft inzicht in versnellers, belemmeringen en Kritische Succes Factoren (KSF).
- Stimuleren lokale afstemming met ontwikkelaars en woningcorporaties in relatie tot regionale woningbouwprogrammering.
- Planregistratie/monitor op orde en actueel houden.

Ruimtelijke Ontwikkeling

- We leggen de ruimtelijke puzzel voor de regio Drechtsteden en maken daar regionale afspraken over.
- We anticiperen op de nieuwe Nota Ruimte en op beleidswijzigingen van de provincie.

Wat doen we gezamenlijk aan communicatie

Smart Delta Drechtsteden wil zoveel mogelijk zelf aan het stuur zitten op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling van onze regio. Via verschillende kanalen zetten we ons in om belanghebbenden hierbij te betrekken. We houden onze stakeholders op de hoogte van de ontwikkelingen en dragen bij aan het creëren van draagvlak voor de keuzes die gemaakt worden. Hierbij wordt de samenhang duidelijk gemaakt met werkgelegenheid, energietransitie en bereikbaarheid. Als het gaat om Bouwen zetten we de regio Drechtsteden op de kaart als aantrekkelijk woon- en werkgebied. Onze partners weten van de ontwikkelingen in de regio, welke bijdrage zij kunnen leveren en waarom samenwerken noodzakelijk is om onze ambities te behalen. Succesvolle nieuwbouwprojecten en mijlpalen brengen we steeds onder de aandacht.

Wat doen gemeenten zelf

- Lokale afstemming met ontwikkelaars en woningcorporaties.
- Bijhouden planregistratie/planmonitor binnen regionale kaders.
- Inbreng eigen ambities en afwegingen als input voor de integrale regionale opgave.
- Voldoende uitvoeringskracht op ruimtelijke procedures.
- Aanjagen en realiseren van eigen bouwplannen.

PROGRAMMA WONEN EN VOLKS- HUISVESTING

Wat willen we bereiken – aan welke ambitie(s) draagt dit bij

- Passende woningen

Wat zijn onze kernopgaven

- We werken aan een passende woningvoorraad voor de toekomstige (beroeps)bevolking en zetten we daar met het woningbouwprogramma op in.
- We maken ons woningaanbod uitnodigend voor huidige bewoners zodat ze verhuizen en blijven wonen binnen de regio Drechtsteden.
- We maken een kwaliteitssprong in het woningaanbod; duurzamer en gevarieerder.
- We bouwen toekomstbestendig en betaalbaar en zorgen voor een goede balans op de regionale woningmarkt.
- We brengen meer focus in doelgroepen en leefstijlen (wat bouwen we voor wie).

Wat gaan we gezamenlijk hiervoor doen

- Actualisatie woningmarkt analyse.
- Actualisatie regionale woonvisie en beziën samenhang prestatie afspraken.
- Conclusies en aanbevelingen Brink onderzoek, uitwerken naar collectieve uitdaging.
- Projecten bewust programmeren, afstemmen en prioriteren op regionaal niveau.
- Afstemming en aanvaardingstraject met provincie.
- Uitvoering en penvoerderschap van de Regionale Realisatie Agenda (RRA).
- Voorbereiding op Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting (Wvrv).
- Werken aan een vernieuwde samenwerking met woningcorporaties over ambities en doelen.
- Regionaal akkoord over kwaliteit en kwantiteit woningen en verantwoordingen en vertegenwoordiging.

Wat doen we gezamenlijk aan communicatie

Voor Wonen en Volkshuisvesting laten we zien waar de regio voor staat én voor gaat. In samenwerking met de gemeenten, woningcorporaties en andere relevante partners werken we aan een passende woningvoorraad voor de toekomstige (beroeps) bevolking en zetten we daar onze woningbouwprogrammering op in. Ons woningbouwaanbod nodigt uit om binnen onze regio te (blijven) wonen of te verhuizen binnen de regio. We bouwen toekomstbestendig en betaalbaar en zorgen voor een goede balans op de regionale woningmarkt. Kwaliteit en kwantiteit gaan daarbij hand in hand.

Wat doen gemeenten zelf

- Lokale afstemming met projectleiders en initiatiefnemers.
- Bijhouden planregistratie/planmonitor binnen regionale kaders.
- Voldoende uitvoeringskracht op woningbouwprogrammering.
- Inbreng lokale opgaven en behoefte als input op de regionale opgave.

PROGRAMMA WERKEN EN ECONOMIE

Wat willen we bereiken – aan welke ambitie(s) draagt dit bij

- Innovatieve en concurrerende topregio
- Passende banen

Wat zijn onze kernopgaven

- We bouwen aan een krachtig human capital met voldoende geschoold personeel.
- We investeren in toekomstbestendige clusters en ecosystemen.
- We verbinden innovaties aan onderwijs en maatschappelijke opgaven.
- We zorgen voor banen die passen bij de vraag van bedrijven en het (gewenste) ecosysteem, nu en in de toekomst.
- We blijven investeren in een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor onze bedrijven.
- We zijn een innovatieve topregio voor de maak- en maritieme industrie met een hoog arbeidsethos. Wij willen dat nog sterker uitdragen.

Wat gaan we gezamenlijk hiervoor doen

In 2024 starten we met een nieuw strategisch uitvoeringsmodel binnen het ruimtelijk-economisch domein. Bij het schrijven van dit uitvoeringsprogramma wordt het organisatiemodel nog verkend en wordt het in tweede helft van 2023 voorbereid voor de start per januari 2024. De afgelopen jaren zijn weliswaar mooie successen geboekt. Tegelijkertijd vragen een veranderende context om een bijstelling van prioriteiten en opgaven.

En ook van de wijze hoe we daar met de organisaties die daarvoor tot onze beschikking staan, uitvoering aan geven. Onze uitgangspunten daarbij zijn de zorg voor meer integraliteit in hoe we opgaven en onze werkgevers benaderen om daarmee nog meer impact te maken in het economisch domein.

We blijven werken aan vier hoofdthema's binnen het programma Werken en Economie, maar leggen binnen en tussen de thema's nieuwe accenten. Het gaat daarbij om (1) positie en zichtbaarheid, (2) verbinden van bedrijven, (3) faciliteren en versnellen van initiatieven en (4) Human Capital. In 2023 zijn per thema met de bestuurlijke werkgroep nieuwe accenten gelegd. In het licht van tenminste bestendigheid van het beschikbare budget voor de opgave Werk en Economie, dus zonder groei van het budget vanuit de Groeiagenda, heeft dat op basis van weloverwogen keuzes geleid tot een scherpe financiële prioriteitstelling. Hierbij is op specifieke onderdelen de basisfinanciering

afgeschaald (bijvoorbeeld op internationale promotie) om ruimte te creëren om op andere onderdelen te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen. bijvoorbeeld op de noodzaak van strategisch accountmanagement.

Dit betekent evenwel dat er nog steeds een opgave ligt om aan te sluiten op landelijke fondsen en programma's om daarmee additionele financiering te realiseren en daarin het regionale cluster op te organiseren. Recente voorbeelden zijn het toegekende PPS SCALE project (Energietransitie in de gebouwde omgeving) met een programmaomvang van circa 20 miljoen euro, onze propositie in het kader van het Maritiem Masterplan (Nationaal Groeifonds voorstel) en de Sectoragenda Maritieme Maakindustrie, die beide gericht zijn op:

- Versnellen van de (mondiale) maritieme energietransitie;
- Vergroten van de nationale veiligheid en de Europese strategische autonomie;
- Versterken van het Nederlandse verdienvermogen.

Ter duiding: het Maritiem Masterplan omvat de investering op landelijk niveau van bijna een miljard euro. Waarbij we als derde maritieme regio van Nederland en nummer 1 als het gaat om specifiek het aandeel scheepsbouw en -onderhoud, een voorname rol spelen als regionale overheid om de randvoorwaarden en infrastructuur hiervoor te scheppen. Dat vraagt van ons als Smart Delta Drechtsteden om een next level uitvoeringsmodel, ook met de triple helix samenwerking.

De doorontwikkeling van de triple helix (als werkwijze op elk niveau van samenwerking tussen de 3 o's) is dan ook voor deze bestuursperiode als opgave gedefinieerd en moet sturend worden naar het Strategisch Uitvoeringsmodel, zoals dat begin 2024 geïmplementeerd moet zijn. Kortom, daar waar 2023 nog een overgangsjaar betrof, brengen we voor 2024 een aantal wezenlijk nieuwe accenten aan, mét implementatie van een nieuwe Strategisch Uitvoeringsmodel.

Positie en zichtbaarheid

We blijven Smart Delta Drechtsteden positioneren als dé Topregio voor de (maritieme) maakindustrie, die onderscheidend is ten opzichte van andere regio's door haar innovatiekracht en het ontwikkelen en toepassen van kennis en kunde in concrete producten. Dat wil niet zeggen dat we andere sectoren, die overigens qua werkgelegenheid nog groter zijn, zoals de zorgsector en de zakelijke dienstverlening, niet belangrijk vinden of niet ondersteunen. Maar we zijn van mening dat we als Smart Delta Drechtsteden op regionaal niveau moeten kiezen voor een duidelijk onderscheidend economisch profiel dat we vervolgens ook in de etalage moeten zetten, om daar aansluitend het aanbod verder op te kunnen versterken.

Hierbij richten we ons in de promotie op regio specifieke kwaliteiten, passend bij de regionale ambities, resultaten (o.a. van business development) en kansen. Communiceren hierover doen we onder andere via nieuwsbrieven, socials en beursbezoeken. Als het specifiek gaat om internationale promotie werken we al

een aantal jaar onder de vlag van "Rotterdam Maritime Capital of Europe" samen met de gemeente Rotterdam en hun uitvoeringsorganisaties, onder meer door gezamenlijke vertegenwoordiging op de voor ons relevante internationale maritieme beurzen. Internationale beursdeelname met een eigen stand en bemensing is tegelijkertijd echter ook kostbaar. We zullen die samenwerking op onderdelen weliswaar continueren (vanuit promotioneel opzicht), maar van tevoren nog scherper bepalen wat we met beursdeelname willen bereiken. Een belangrijk toetssteen daarbij voor ons wordt of bedrijven in ons netwerk (bijvoorbeeld vanuit de Refit alliantie) het interessant genoeg vinden om aanwezig te zijn op specifieke beurzen. Daarmee creëren we dus ook ruimte om op een andere manier onze beursdeelname te benutten.

Verbinden van bedrijven

We gaan gericht investeren in thema's die een bijdrage leveren aan het duurzaam verdienvermogen van onze regio. We doen dit langs de lijnen van (1) inrichting van regionaal strategisch accountmanagement en (2) het voeren van gerichte acquisitie, aangestuurd vanuit de regionale gebiedsontwikkelingen. Daarbij wordt opgemerkt dat we doelen moeten bereiken zonder dat we nieuw te gebruiken bedrijventerrein areaal kunnen inzetten. Om sterke ecosystemen van bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen te vormen is het nodig om te weten welke bedrijven essentieel zijn voor regionale waardeketens. De vraag die we centraal stellen, luidt: "Wat zijn onze cruciale sectoren en bedrijven en hoe kunnen we die in de keten versterken en welke bedrijven horen daarbij?".

Dit betekent dus dat we ook voor het nieuw Strategisch Uitvoeringsmodel hebben meegegeven dat we financieel ruimte willen maken voor capaciteit voor strategisch accountmanagement dat beschikbaar is voor de gehele Smart Delta Drechtsteden regio, aanvullend aan het lokaal accountmanagement van de gemeenten en dat acquisitie nog scherper gericht kan worden op de specifieke gebieden en clusters. Ook dit is een wezenlijk andere benaderingswijze, die in 2024 verder vorm moet krijgen ook qua capaciteit-inzet.

Faciliteren van initiatieven

Om toekomstbestendig te zijn, respectievelijk aan te sluiten op belangrijke maatschappelijke transitie, is innovatie noodzakelijk. Daarom stellen we ons ten doel om innovatie te versnellen, te initiëren en aan te jagen door innovatie programma's en ondersteuning van start-ups, scale-ups en innovatief mkb. Daarbij ontwikkelen we een sterk innovatie ecosysteem waarbinnen we er als overheid voor zorgen dat partijen elkaar gemakkelijk weten te vinden om samen nieuwe innovaties te realiseren. We focussen op de volgende onderdelen van het innovatie ecosysteem:

- Het meer vraaggericht organiseren van business development (BD) gericht op het versnellen van innovatie-ontwikkeling.
- Financiering van initiatieven en bedrijven door deze te koppelen aan subsidies en fondsen die provinciaal, landelijk en Europees beschikbaar zijn.
- Vorming van regionale, bovenregionale en soms nationale netwerken van bedrijven/organisaties, met name in het mkb, die net als wij willen werken aan de grote transitie van nu en de toekomst.

Ook gaan we de innovatie in de bouwsector ondersteunen in de doorontwikkeling. We gaan met het gehonoreerde PPS SCALE project (Energietransitie in de gebouwde omgeving) vanuit het Nationaal Groeifonds als motorblok gas geven en bekijken of we de innovaties uit de maritieme maakindustrie hierbij kunnen benutten, en meer projecten in en met de bouwsector (en de Regionale Bouwtafel) kunnen ontwikkelen. Overigens, ter illustratie, voorwaarde van deze subsidietoekenning is dat we 1.000 mkb-ers uit onze regio weten te verbinden aan de opgaven. Dit geeft alleen al aan dat we als Smart Delta Drechtsteden (dus boven de gemeenten uit) een robuuste uitvoeringsorganisatie moeten hebben, met veel meer integraliteit tussen de verschillende onderdelen en de wijze waarop we werkgevers benaderen. Het regionaal in te richten strategisch accountmanagement moet daarin met het ophalen van vraag/verbinden een cruciale rol vervullen.

Belangrijk om als (inter)nationale Topregio te kwalificeren is participatie in nationale initiatieven als het Maritiem Masterplan en de Sectoragenda Maritieme Maakindustrie. Dit heeft voor onze regio direct impact op onze regionale inzet. Recent gevormde innovatieve samenwerkingsverbanden als de Refit alliantie en ZEDHub zijn de basis voor deelname en zullen hierop worden voorgesorteerd. Publiek-private samenwerking is hierbij cruciaal. Een partnership ontwikkelen met bijvoorbeeld de TU Delft of TNO is een belangrijke voorwaarde hierin. SCALE speelt hier ook een rol in, bijvoorbeeld voor de vestiging van start-ups.

Human Capital

We constateren dat de uitdagingen op de arbeidsmarkt (over nagenoeg alle sectoren heen) ook in onze regio groot zijn. Dit vraagt van alle partijen (werkgevers, onderwijs en dienstverleners in de arbeidsmarktregio) een robuuste aanpak. De werkgevers, vooral het kleine mkb, hebben ook hulp nodig en onze arbeidsmarkt- en onderwijsinfrastructuur moet hierop aan-

sluiten. De dienstverlening aan werkenden, werkzoekenden en werkgevers krijgt invulling op basis van publiek-private samenwerking. De huidige projecten zoals Baas, Passie voor Onderwijs en techniekpromotie worden in de basis vanuit de beschikbare middelen voortgezet. De transitie in het economisch domein (vanuit de werkgeverskant) willen we nog beter ontsluiten voor de aanpak en middeleninzet vanuit de arbeidsmarktregio.

Samenwerken in de triple helix

In de afgelopen zes jaar heeft de regio, niet alleen met de oprichting van de Economic Development Board belangrijke stappen gezet in de versterking van de triple helix samenwerking (overheid, ondernemers en onderwijs). Het is een werkwijze die op strategisch, tactisch en operationeel niveau moet plaatsvinden. Ook in de waarderingspeiling van de Federatie voor werkgevers in de regio Drechtsteden, komt de goede samenwerking met de gemeenten tot uitdrukking.

De EDB heeft zich op het strategisch niveau ontwikkeld, maar ook op de andere niveaus heeft veel dynamiek plaatsgevonden. Bijvoorbeeld met innovatietafels, Young Professional programma's en samenwerkingsbanden op concrete projecten. Het doel is nu om op basis van het huidige succes de samenwerkingsvorm tussen overheid, ondernemers en onderwijs, op alle niveaus te laten doorgroeien naar het volgende niveau van volwassenheid.

Daarbij koersen we aan op een model, waarbij op meer strategisch niveau (als "eigenaar" van de toekomstige Smart Delta Agenda) een board wordt samengesteld. Een board, bestaande uit de kopstukken van de 3 o's die met elkaar de Smart Delta agenda uitdragen en mee helpen op te schalen naar nationaal en internationaal niveau wanneer dat nodig is. Deze aanpassing schept op tactisch niveau op de hoofdthema's innovatie en human capital ook meer ruimte om in wisselende coalities met onze stakeholders een triple helix werkwijze te ontwikkelen, waarbij ook in dit geval 'one size fits all' niet opgaat. Tegelijkertijd geeft dat wel de ruimte om bedrijven en initiatieven die we nu nog niet of onvoldoende kennen te verbinden aan het netwerk, en nieuwe coalities te vormen met een gemeenschappelijk agenda en belangen.

Wat doen we gezamenlijk aan communicatie

Wat betreft de arbeidsmarkt rollen we het gezamenlijke arbeidsmarktplatform 'Regionaal Werkcentrum' verder uit en brengen we het platform breed onder de aandacht in de regio. We zetten in het op het organiseren van uiteenlopende events, gericht op het samenbrengen van alle doelgroepen die raken aan werken en onderwijs. We vergroten de zichtbaarheid van succesvolle innovaties die plaatsvinden op triple helix niveau. Hiermee roepen we bedrijven en onderwijsinstellingen op om actief aan de slag te gaan met (de realisatie van) innovatieve ideeën. Tevens bieden we belangrijke doelgroepen en stakeholders inzicht op welke manier we tot dusver bijdragen aan het vergroten van de innovatiekracht in de regio.

De maritieme maakindustrie is een belangrijke speerpunt in de communicatie van Smart Delta Drechtsteden. We ondersteunen bij de organisatie van events om bedrijven, afnemers en belangrijke stakeholders samen te brengen. Mijlpalen en projecten als emissieloos varen en de Refit alliantie brengen we breed onder de aandacht bij onze partners en belangrijke doelgroepen, ook om hiermee ons merk te laden. En we ondersteunen de lobby die we voeren voor de maritieme sector in onze regio met communicatie uitingen.

Wat doen gemeenten zelf

Gemeenten zijn en blijven verantwoordelijk voor de eigen dienstverlening aan ondernemers, of het nu gaat om uitbreidingsvraag, inrichting ondernemersstructuren en platforms en ontwikkeling van werklocaties. Ook de ontwikkeling en stimulering van de verzorgende economie is een lokale opgave. Dat verandert niet.

Echter, de onderwerpen zoals die hier zijn benoemd als onderdeel van het werkprogramma zijn zaken die bij uitstek op minimaal het niveau van de regio plaatsvinden. Dat geldt ook voor het strategisch accountmanagement naar die bedrijven die qua impact de gemeentegrens overstijgen. Dat kan zijn doordat werknemers woonachtig zijn in de gehele regio, of bijvoorbeeld doordat het bedrijven zijn die een cruciale rol vervullen in de supply chain van een regionaal ecosysteem of cluster van bedrijven. Om te weten wat er nodig is om die bedrijven te versterken is een vorm van regionaal strategisch accountmanagement noodzakelijk, dat in nauwe verbondenheid functioneert met het lokaal accountmanagement, gezien de vaak hechte relaties die er lokaal (ook bestuurlijk) met bedrijven zijn.

PROGRAMMA BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT

Wat willen we bereiken – aan welke ambitie(s) draagt dit bij

- Bereikbare regio

Wat zijn onze kernopgaven

- We bekijken bereikbaarheid in samenhang met extra woningen en banen.
- We werken met onze partners aan innovatieve bereikbaarheidsoplossingen.
- We geven voorrang aan OV, fietsen, wandelen en deelmobiliteit.

Wat gaan we gezamenlijk hiervoor doen

- Waterbus ontwikkelplan richting realisatie brengen en het watertaxi netwerk uitrollen.
- Het meerjaren maatregelen plan dat in 2023 bestuurlijk is vastgesteld vraagt verdere uitwerking. Het MMP is tot stand gekomen in samenwerking met RWS, PZH, Gorinchem, Molenlanden en Alblasserwaard en geeft weer hoe we gedurende de periode 2024-2030 bij gaan dragen aan het bestrijden van de files op het hoofdweggenet (A15, A16, A27 en N3) door de intensiteitstoename tot 2030 af te remmen en de hinder tijdens grote werkzaamheden te beperken. Hiermee beperken wij tevens het sluipverkeer op het onderliggende weggenet (N214, N216, N915 gemeentelijke ontsluitingswegen, wegen Waterschap Rivierenland).
- MIRT-verkenning A15: hierin onderzoeken we met het ministerie I&W en RWS of en hoe we de A15 kunnen verbreden.
- Regionale lobby: de inzet in 2024 voor de lobby is het bereikbaar houden van de regio Drechtsteden tijdens het geplande groot onderhoud van de Van Brienenoordbrug. (Het groot onderhoud start in de zomer 2026. Gedurende acht weken zal één van de twee bogen worden verwijderd en vervangen. Daarna volgen een groot aantal avond-, nacht en weekendafsluitingen om testen en overige werkzaamheden uit te voeren. In 2027 wordt de tweede boog vervangen en er

is rekening gehouden met uitloop van werkzaamheden tot 2028 en 2029. Dit heeft een enorme impact in negatieve zin op de bereikbaarheid van vier provincies en ook onze regio wordt ernstig getroffen. Om bereikbaar te blijven is het volgende nodig:

1. Goed openbaar vervoer als alternatief. De weg gaat dicht dus er moet een alternatief beschikbaar zijn. Alternatieven zijn de trein (MLL en NS) en de waterbus. Meer is er niet beschikbaar dus er zal een grote piek komen in het aantal reizigers per trein en waterbus. OV is hier niet op voorbereid en kan dit niet aan.
2. Regionale hub langs OV knopen. Deze moeten in 2024 al worden aangelegd en gepromoot zodat reizigers hier met de auto naar toe kunnen en dan over kunnen stappen op OV.
3. Fietsroutes moeten worden verbeterd van en naar Rotterdam. Investeer nu al in de metropolitane fietsroute en help mensen uit de auto en op de fiets. Met een pont kan je oversteken om daarna weer door te kunnen fietsen.

We kunnen RWS helpen met de stikstof opgave behorende bij de vergunning: door tijdens de jaren van groot onderhoud aan de VBB de snelheid op de N3 van 100 km naar 80 km te brengen leveren we een bijdrage in stikstofreductie. De N3 ligt pal naast nationaal park de Biesbosch dat op de lijst van beschermde natuur gebieden staat.

- Ontsluiten van externe financieringsbronnen: Nationaal Toekomstbeeld Fiets, MIRT bron, aanvraag doen voor de snel fietsroute Metropolitane Fietsroute van Dordrecht Leerpark via Zwijndrecht, HIA naar Rotterdam in samenwerking met MRDH en PZH. Provinciale subsidie SRM jaarlijks toegekend aan de regio voor 1,5 miljoen euro die we inzetten om fietsroutes te verbeteren. En in de lobby om de regio bereikbaar te houden tijdens het groot onderhoud van de Brienoordbrug zoeken we manieren om andere financieringsbronnen naar de regio te brengen.

Wat doen we aan communicatie

We stimuleren ondernemers in de regio om actief aan de slag te gaan met slimme mobiliteit. We laten hierbij goede voorbeelden zien en informeren hen over de mogelijke werkgeverspakketten en ondersteuning op maat.

Het STOMP-principe dragen we uit in de regio en we ontwikkelen diverse stimuleringscampagnes gericht op de fiets, het OV en slimmer reizen. In samenwerking met de lokale gemeenten proberen we zoveel mogelijk werkgevers en inwoners in beweging te krijgen om slimmer en anders te gaan reizen. Als het gaat om de grote infrastructurele projecten in de regio, zijn we vanuit communicatie Smart Delta Drechtsteden aangehaakt bij de voorbereidende werkgroepen van onder andere Rijkswaterstraat en Zuid-Holland Bereikbaar. Hier faciliteren wij waar nodig in een juiste verbinding richting lokale inwoners en belanghebbenden door lokale gemeenten tijdig aan te haken.

Wat doen gemeenten zelf

- STOMP-principe verwerken in lokale planvorming, dit is een ontwerp-principe waarin voorrang gegeven wordt aan lopen, fietsen en OV waarmee we het gebruik van deze vormen van vervoer stimuleren.
- Laadpalen infrastructuur op orde brengen zodat we klaar staan voor de opmars van de elektrische auto.
- Lokale hubs verbeteren, planvorming doen we regionaal en uitvoering gebeurt lokaal.
- Waterbushaltes creëren en onderhouden.

PROGRAMMA ENERGIE- TRANSITIE

Wat willen we bereiken – aan welke ambitie(s) draagt dit bij

- Duurzame regio

Wat zijn onze kernopgaven

- We houden bij al onze opgaven rekening met de energietransitie.
- We werken aan slimme en innovatieve oplossingen voor het nieuwe energiesysteem.
- We gaan voor een betaalbare, betrouwbare, duurzame en rechtvaardige energievoorziening, waarbij de balans met onze regionale en lokale economie, leefbaarheid en kwaliteit van landschap en natuur voorop staat.

Wat gaan we gezamenlijk hiervoor doen

- Het realiseren van de in de Regionale Energiestrategie 1.0 vastgelegde doelstellingen voor 2030.
- Het ondersteunen bij complexe vraagstukken en het initiëren, stimuleren en aanjagen van innovaties en versnellingen.
- Het faciliteren van de (boven)regionale samenwerking tussen de gemeenten en (overheids) partners, waarmee tevens het leren van elkaars ervaringen en kennis mogelijk wordt gemaakt.
- Het op alle onderdelen stimuleren van uniforme schaalbare en kopieerbare aanpakken.
- Het onderhouden van de (externe) netwerken en lobbyen op middelen, wetgeving en randvoorwaarden.
- (Coördinatie en ondersteuning) aansluiting op het warmtenet van woningen waarvoor de Stimuleringsregeling aardgasvrije huurwoningen is toegekend en de Warmte Infrastructuur Subsidie wordt toegekend.
- Monitoring voortgang en ontwikkelen van dashboards.
- We voeren waar mogelijk regie op de ontwikkeling van het energiesysteem, o.a. door aanhaking bij het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) én door middel van het opstellen van een kansen & initiatievenkaart energiesysteem Drechtsteden.
- Het verbinden van de energietransitie met de regionale ruimtelijke puzzel en overige beleidsvelden.

- Daarnaast, waar nodig, regisseren en faciliteren van strategische beleidskaders en dossiers (zoals de Regionale Energiestrategie, het uitnodigingskader en het warmtewet).

Wat doen we aan communicatie

Vanuit de regionale communicatie dragen we bij aan de beweging naar een energie neutrale regio. Dit doen we door samen met gemeenten en onze partners onze gezamenlijke missie 'De Drechtsteden gaan voor nieuwe Energie' uit te dragen. We benutten kansen om de energietransitie breed in de samenleving onder de aandacht te brengen zoals de deelname aan de Nationale Klimaatweek en het uitbrengen van een speciale Energiekrant. We faciliteren gemeenten bij de projecten/pilots op het gebied van de warmtetransitie en energie besparen. De inzet hierbij is vooral gericht op het delen van opgedane kennis en ervaring en een bijdrage leveren aan een kopieerbare aanpak op het gebied van communicatie en participatie. Daarnaast faciliteren we onze partners bij hun communicatie over (onderdelen) van de energietransitie: van het opstellen van kernboodschappen tot aan het ontwikkelen van een website (basisdienstverlening) en het in de markt zetten van een nieuw 'energieloket'.

Wat doen gemeenten zelf

- Iedere gemeente zorgt voor de borging van de vastgestelde beleidskaders en uitvoering van de RES en Transitievisie Warmte binnen de eigen gemeente en organisatie én is aanspreekpunt voor inwoners en bedrijven.
- Uitvoering van collectieve inkoopacties en het tegengaan van energiearmoede.
- Lokale laadinfra.
- Gemeenten geven invulling aan het uitnodigingskader voor zon-op-land en het stimuleren van zon-op-dak.
- Waar van toepassing rollen de gemeenten het warmtenet uit via cluster en/of wijkaanpakken en faciliteren zij de ontwikkeling van warmtebronnen. Waar geen warmtenet mogelijk is geven de gemeenten vorm aan een aanpak met alternatieven.
- Veelal werken de gemeenten bij deze taken onderling samen of stemmen zij de aanpak af (kennisdeling).

PUBLIC AFFAIRS EN STRATEGIE

Wat willen we bereiken?

Brede Welvaart in een topregio van de (maritieme) maakindustrie. We gaan daarvoor ook onze oriëntatie op de lange termijn en public affairs versterken. Het is voor het versterken van de brede welvaart van belang dat we toekomstbestendige beslissingen nemen. Dat betekent dat we trends en ontwikkelingen monitoren en prognoses maken over hoe deze van invloed zijn op onze doelen. Ook zorgen we voor een gedegen onderzoeks- en informatiepositie.

Bij de versterking van onze public affairs focussen we met name op werken aan een optimaal vestigingsklimaat in samenhang met de verbetering van de verbinding tussen kennis, onderwijs en arbeidsmarkt. Daarbij is samenhang met wonen, mobiliteit en energietransitie van cruciale betekenis. Richting de rijksoverheid en Europese Unie positioneren we Smart Delta Drechtsteden als een cruciale scharnierfunctie voor het bereiken van de verschillende transities. De inzet om daarvoor financiële middelen te verwerven (via subsidies en/of leningen) zullen wij versterken. Ook door middel van de inzet van de ambassadeur Smart Delta Drechtsteden zorgen wij binnen public affairs dat onze boodschap gericht en afgestemd op de juiste tafels terecht komt en bij de beleidsbepalers bekend is.

Public affairs en strategie dragen bij aan:

- het versterken van het triple helix netwerk;
- het versterken van een open ecosysteem;
- het versterken van een krachtig regionaal profiel.

Wat zijn onze kernopgaven

- We stellen een stevige lobbyaanpak op voor een passend maatregelenpakket.
- Partnerschap is de basis: we versterken onze onderlinge samenwerking én die met onze partners.

Wat gaan we gezamenlijk hiervoor doen

De impact, schaal en het thema van een issue is bepalend voor het feit of een lobby regionaal of lokaal gevoerd wordt. Nieuwe dossiers die geen onderdeel zijn van bovengenoemde kernopgaven van Public Affairs, worden zorgvuldig aan de voorkant afgestemd.

Public affairs

Met inzet van de ambassadeurs Smart Delta Drechtsteden en in samenwerking met triple helix partijen vertalen we de nieuwe Groeiagenda in een gedragen public affairs strategie met daarbij focus op:

- Innovatieve en concurrerende topregio: het Europese en nationale streven naar strategische autonomie biedt kansen om de campusontwikkeling te versterken, waarbij met behulp van steun uit Brussel en Den Haag het unieke leer-werk-innovatie ecosysteem gericht op de (maritieme) maakindustrie stevig wordt verankerd.
- Mobiliteit: we stellen een stevige lobbyaanpak op voor een passend maatregelenpakket rondom het beheer & onderhoud van snelwegen. Dit pakket besteedt onder meer aandacht aan het regionale fietsnetwerk, regionale hubs en verbeteringen voor bus, waterbus en vervoer over de weg en het spoor.

Strategie

We verbinden kennis en onderzoek met onze beleidsvorming, projecten en regionale bijeenkomsten door in te zetten op:

- het realiseren van een Smart Delta Drechtsteden kennis- en onderzoeksbank;
- monitoring van trends en ontwikkelingen op regionaal, nationaal en internationaal niveau;
- coördinatie van onze kennis- en onderzoeksvragen;
- het opstellen van een kennisagenda samen met onze triple helix partners (gelijk op lopen met Smart Delta Agenda).

Wat doen gemeenten zelf

In regionaal verband hun gewenste lobby-issues afstemmen.

COMMUNICATIE EN EVENTS

Wat willen we bereiken?

Ons doel is om de naamsbekendheid van Smart Delta Drechtsteden zowel binnen als buiten de regio te laten groeien. Ook moet het merk geladen worden, zodat stakeholders weten waar het merk voor staat en er positief tegenover staan. We streven naar een krachtig regionaal profiel vanuit een stevig triple helix netwerk dat de lobby's en public affairs succesvol ondersteunt. Smart Delta Drechtsteden is een open samenwerkingsvorm; onder de vlag van het merk is zichtbaar wat we als overheden, onderwijs en bedrijfsleven doen. We willen onze ambities, kansen en successen een podium geven en de regio promoten als aantrekkelijke regio om te investeren, te wonen, te werken, te studeren en te leven. Met onze events faciliteren we ontmoetingen en inspireren we partijen om samen te werken. Een overkoepelende communicatiestrategie, zowel vanuit de gemeenten als ook de bedrijven- en onderwijspartners, is daarvoor onontbeerlijk.

Wat zijn onze kernopgaven

- We stellen in triple helix verband een marketing en communicatiestrategie op ten behoeve van lobby en public affairs.
- We faciliteren in triple helix verband relevante ontmoetingen en inspiratie tussen partners.

Wat gaan we gezamenlijk hiervoor doen

- We stellen in triple helix verband een marketing- en communicatiestrategie op ten behoeve van de bekendheid van het merk en de branding van de regio en voeren die uit, hierin wordt de communicatiestrategie ter ondersteuning van lobby en public affairs geïntegreerd.
- Door middel van een interne communicatiestrategie creëren we ambassadeurs onder medewerkers van de gemeenten en delen dit actief met de betrokken triple helix partners.
- We faciliteren de samenwerking met overheids-, bedrijven- en onderwijspartners en stimuleren de groei van het netwerk/de ecosystemen.
- We creëren informatieve en inspirerende content voor on- en offline, interne en externe media die de positionering van het merk ondersteunt.
- We zorgen ervoor dat onze eigen kanalen (SID, social media, nieuwsbrief en website) up-to-date zijn en worden bekeken door een groeiend aantal lezers/volgers.
- We bewaken de huisstijl van het merk en sturen bij waar nodig.
- We organiseren een communicatienetwerk, zowel met de communicatieteams binnen de gemeenten als die bij de aangesloten partners.

- We delen onze interne en externe content en andere communicatiemiddelen met onze partners en halen ook nieuws, activiteiten/evenementen en succesverhalen bij hen op.
- Speciale aandacht gaat hierbij uit naar woordvoering ter ondersteuning van lobby's en public affairs zodat we met één mond praten richting provincie, Rijk en Europa. We zetten in op een groter bereik via free publicity die bijdraagt aan onze public affairs doelen.
- We promoten de regio via on- en offline marketingcampagnes gericht op specifieke doelgroepen.
- We organiseren in triple helix verband inspirerende, spraakmakende events rond relevante actuele thema's die aansluiten bij onze ambities. We streven hierbij naar groei van het aantal bezoekers specifiek uit onderwijs en bedrijfsleven en richten ons op onderlinge verbinding, samenwerking en groei van ambassadeurschap voor de regio.
- We zorgen dat de inhoud van communicatie uitingen en events parallel lopen, en waar mogelijk ook parallel lopen aan de lobbyagenda, zodat deze inzet elkaar versterkt en de boodschap krachtig wordt gecommuniceerd.
- Daarnaast onderzoeken we hoe we in triple helix verband in 2024 of 2025 een spraakmakend event organiseren dat de regio op de kaart zet, bijdraagt aan de verbinding met de provinciale, Haagse en Europese politiek en aan de onderlinge verbinding in ons ecosysteem.

Wat doen gemeenten zelf

- Woordvoering door de bestuurlijk trekkers wordt georganiseerd door de communicatieteams binnen de gemeenten die hiervoor de Smart Delta Drechtsteden woordvoering kanalen (Whatsapp en Teams) raadplegen
- Overige externe én interne communicatie via de lokale kanalen met content en andere middelen die het communicatieteam Smart Delta Drechtsteden beschikbaar stelt.
- Informeren van de eigen raden en colleges.

REGIO DEAL

In 2020 hebben we met de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem een rijkssubsidie van €22,5 miljoen binnengehaald ter versterking van de ruimtelijke economie in onze regio.

Dit is middels co-financiering verdubbeld, waarmee we een investering van ruim €45 miljoen doen langs drie pijlers:

- Toegepaste innovatie
- Dynamische oevers
- Human Capital

De coördinatie van de uitvoering van deze Regio Deal verloopt via het programma Smart Delta Drechtsteden. De Regio Deal geeft een versnelling aan de uitvoering van de ambities en doelen van de Groeiagenda.

Het Rijk heeft deze kabinetsperiode wederom het instrumentarium van de Regio Deals ingezet om hiermee te werken aan sterke regio's. Ook onze regio bereidt weer een propositie voor om hiermee versnelling te geven aan de uitvoering van de ambities en urgenties van de (geactualiseerde) Groeiagenda. Indien wij een volgende Regio Deal toegewezen krijgen (gepland in februari 2024) zal ook de coördinatie van die uitvoering verlopen via het programma van Smart Delta Drechtsteden.

BEGROTING

Ambities en Doelen	Budget
Programmamanagement	300.000
Public Affairs, lobby en strategie	555.000
Communicatie	200.000
Events en bijeenkomsten	255.000
Bouwen en RO	425.000
Wonen en volkshuisvesting	425.000
Werk en economie	1.650.000
Bereikbaarheid	520.000
Energietransitie	580.000
Coördinatie Regio Deal	90.000
Totaal	5.000.000

Bekostiging

De bekostiging van het programma Smart Delta Drechtsteden verloopt via een inwonerbijdrage van de zeven Drechtsteden-gemeenten. De inwonerbijdrage zoals die de afgelopen jaren is gehanteerd, blijft gelijk, behoudens de vastgestelde indexatie. Hiermee kan € 4,75 miljoen van deze begroting bekostigd worden. We zijn voornemens de resterende € 0,25 miljoen op te halen bij buurgemeenten die (deels) meeliften op de werkorganisatie van Smart Delta Drechtsteden.

Met deze inzet stellen we onszelf in staat om tot een multiplier te komen op onze eigen investeringen met behulp van het aantrekken van provinciale, nationale en Europese middelen. Hiermee verdienen de kosten voor de programmaorganisatie Smart Delta Drechtsteden zich (ruimschoots) terug.

Noot: de huidige financiering van de gemeenten aan Stichting DEAL! maakt geen deel uit van deze begroting en dient wel structureel in de gemeentelijke begrotingen opgenomen te blijven.

Gemeente
Alblasserdam

DORDRECHT

Gemeente
Hardinxveld-Giessendam

Hendrik-Ido-Ambacht

 Papendrecht

 Gemeente
Sliedrecht

 Gemeente
Zwijndrecht